

alaprājz

Bolygó Hollandi

Feszesség és fésű Kisvácott

Prelúdium

Vernakuláris folyamatosság

Apartman vizesblokkal
temesvári módra

Téma: a víz

Jég hátán

Vörös kőfalak

A hullámok visszatérnek

4

11. évfolyam
2004. május-június
Ára: 745 Ft
HU ISSN 1417-6939

Vernakuláris folyamatosság

Posbank teaház, Rheden, Hollandia

Az ősbörökás természetvédelmi terület közepén a völgyek és hegyhátak rétegvonalaihoz természetességgel kapcsolódó építmény fogadja a turistákat. A domborzati vonalakat rámparendszerével kiegészítő teaház folyamatosságával illeszkedik a táji környezet rendjébe.

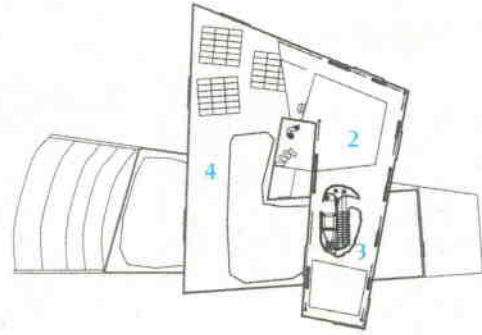
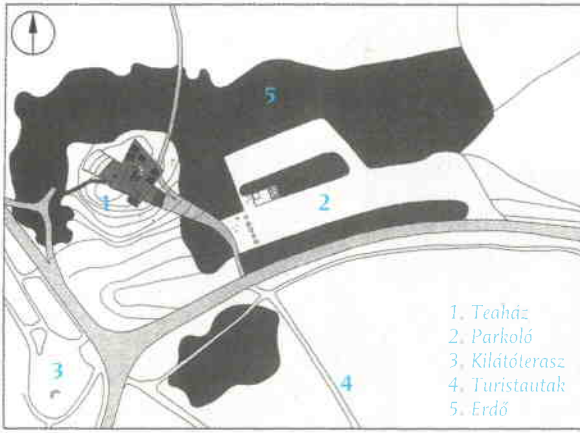
Vukoszávlyev Zorán

Természet-esség

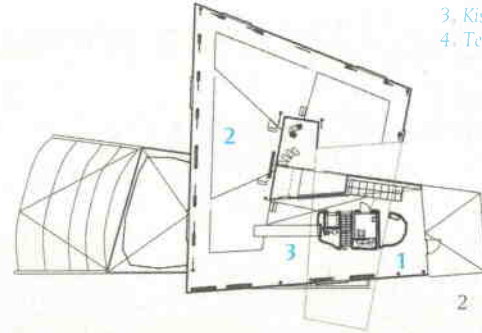
A közép-hollandiai Veluwezoom nemzeti park tiszta természeti környezetet őriz a motorizáció által átszőtt tengermelléki országban. Az autópályákkal övezett hatalmas parkba belépve nem a víz ellen gátakkal küzdő nép végeláthatatlan síksága fogadja a látogatót. Az ország belsőjében meghúzódó terület dombos vidéke őscserjés területet rejt, melyet váltakozva szakítanak meg kisebb szigetekben zsombékos vagy fás zónák. A hollandok viszonyítási rendszerében hegyes vidékként kezelt parkrész egyik dombtetőjének platóján, a fás liget szélén jött létre a teaház.

Bjarne Mastenbroek egyetemi évei után Enric Mirallesnél dolgozott, majd Hollandiába hazatérve Dick van Gamerennel megalapította a „de architectengroep” irodát. A formáció több nagyméretű projektet is jegyez, s Mastenbroek mindemellett együtt dolgozott más irodákkal is (az MVRDV-vel az utrechti ikerházon: Alaprajz, 2003/8.). Az utóbbi években megkezdett tematikus alapkutatásai új területekre vezették építészeti elképzeléseit, önálló irodát alapított. A SeARCH Amszterdam egy régi ipari raktárcsarnokában keres visszacsatolásokat a „természetes”-hez, az ember és a tőle függetlenül is létező világ között keresi a kapcsolatot.

Bjarne Mastenbroek dokumentál. Rétegeket fejt fel, rögzíti az összefüggéseket, hogy a valós indokokkal foglalkozzon, s ezáltal gyorsabb választ adhasson az alkotott tér változásainak megértéséhez. A kemény elemző metódus a dolgok lényegét keresi, azt az erőt, mely egyértelműen jellemzi őket.

1. Bejárat
2. Teázótér
3. Kiszolgálópult
4. Tetőterasz

Domb és rámpa

A vöröses homokba kapaszkodó erős aljnövényzet egyeduralkodó a dombos vidéken. A cserjés zárt felületeket gyalogutak hasítják fel, melyek rajzos képet alkotnak a dombtetőn elhelyezkedő kilátóteraszról letekintő szemlélő számára.

A plató belső részén elhelyezkedő építmény a természet morfológiájához alkalmazkodik.

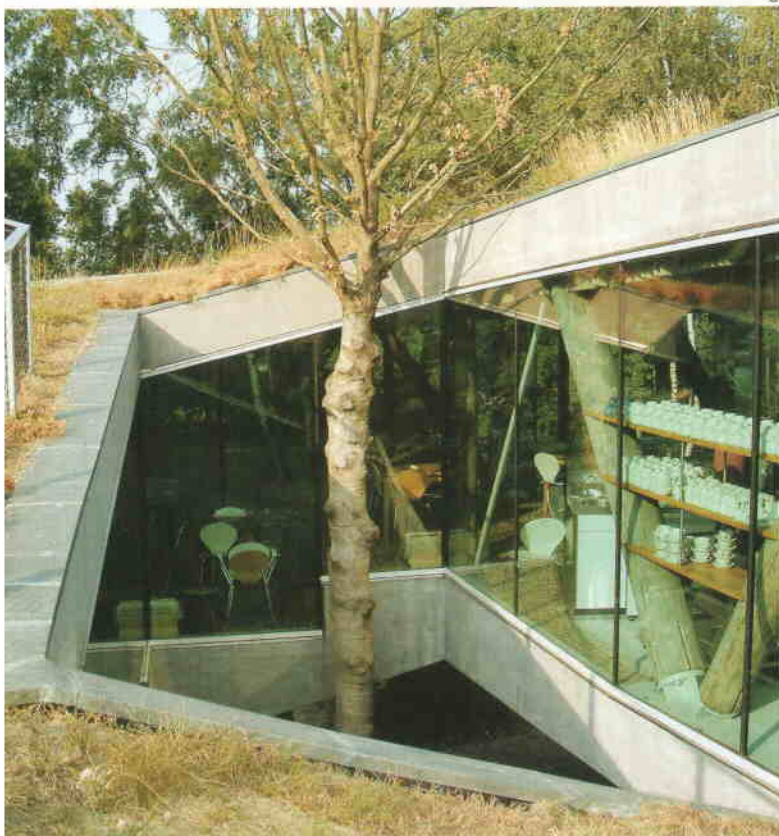
Mastenbroek épülete felveszi a táji környezet formáit, a természet rendjébe szervesen illeszkedik. A lejtők rétegvonalait rámpával követi le, ami sajátos orgánizmusként hat itt. Az objektum nem épített alkotásként áll a táji környezetben, hanem annak elemévé válik. Felfoghatnánk ezt mutációként is, azonban a létesítmény jóval szervezettebb kapcsolódásokkal rendelkezik, mintsem besorolhatnánk azon építészeti körbe, ahol az épület az organikuság névleges védjegye

1. Helyszínrajz
2. Alaprajzok
3. Tektonikus tömegek torlódása
4. A teaház épülettete morfológikus elemként hat – spirális folytonosság

1

2

alatt keményen épített terekkel operál. Az alaprajzi megoldásban erősnek tűnő rámpa-geometria a valóságban, tértestként érzékenyen kapcsolódik a környezethez. Mintha tektonikus mozgás emelte volna ki a földből, a teaház a hozzá vezető ösvény lendületét vezeti tovább. A folyamatossá váló haladás átvezet a kiszolgálótereken, majd már a tetőre kilépve, az építményen haladva újra a természetben találja magát a látogató.

Kint és bent

Az épülettest beleül a plató mélyedésébe. A részben földbe süllyesztett, részben földrúmpával kinyúló terek a konyharészeket és a kiszolgálóhelyiségeket rejtik. A gyalogösvény szintjén belépve egy épített kavicstest fogad, mely a bárpultban folytatódik. A teázó fogyasztótéri vízszintes padlójú területekbe rendeződnek, míg a széleken folyamatosan felfelé haladó ráma biztosítja az akadálytalan közlekedést. A térbelső külső síkján diagonálisan elhelyezett 48 tölgyfa-törzs hordja a terheket, a húzást

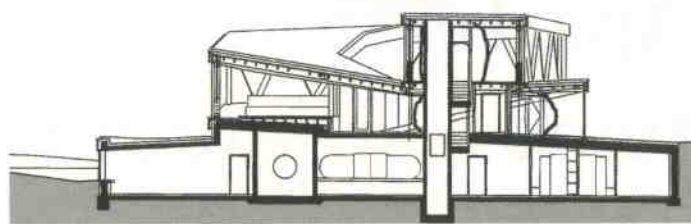
acélpázmák veszik fel. (A sajátos vierendeeltartó első látásra hihetetlen – azonban a szerkezetért felelős ABT irodának nem ez az első munkája tényleges fatörzsekkel: az MVRDV hannoveri expo-pavilonjának felső szintjeit is megoldozatlan faelemek hordták.) A kettősen felfelé csavarodó lemezek közt teljes felületű üvegezés kapcsolja be a természeti környezetet vizuálisan. A hatalmas, elhúzható nyílászárók fizikailag is bevonják a tájat az épületbelsőbe. A kint és bent eggyé olvasztásának szándéka a „belső” terek folytonosságában is érvényesül: a rámpán egy teljes szintet emelkedve a terek folyamatosága a zöldtetőn halad tovább, ami teraszként illeszkedik az erdőbe.

A rámpatest egy kis átriumot fog közre, melyben az égnek törő fa vertikális szervezőpontként hat: mintha a centripetális erő e tájalelem köré csavarná fel a tereket. A vonzás és sűrűsödés szabályait csak erősíti a test horizontális kihúzása: a rámpa legnagyobb konzolos kiülése 12 méter.

A formai és szerkesztési eszközö-

3

4

Építész: SeARCH / Bjarne Mastenbroek, Amszterdam

Munkatársak:
de architectengroep, Amszterdam
és Ceert Vennix, Alexandra
Bonazzi, Willmar Groenendijk,
Mark Sloof, Pien Linssen,
Michael Davis

Szerkezettervező: ABT, Velp

Építető:
Vereniging Natuurmonumenten,
's-Gravezand

Kivitelező: BAM, Arnhem

Fotó: Vukoszávlyev Zorán

kön túl részletekig menően gondolja végig a kapcsolódásokat Mastenbroek. A padlózat fűrészelt fatörzskorongokból áll, melyek poliuretántej kiöntésben úsznak egymás mellé. A széthasadt fatörzseket fa csapok kötik újra egygyé. A gépészetet rejtő álmennyezet falemezkéi mint egy erdő hulló levelei borítják a belső teret. A rámpatér természetes levegőcirkulációja néhol felerősödve kimozdítja a lamellalapokat, melyek élő felület alkotnak rendezetlenségükkel. Távol a településektől az épület energiaellátásában teljesen független napkollektorai által, és a zöldtetőjére hullott csapadékat is hasznosítja.

Bjarne Mastenbroek dokumentál. Építménye nem utat keres, nem doktrínát fogalmaz meg, nem tárgyasít elméleteket. A rhedeni teaház a vernakularitás eszközeivel a táji formákat követi. Ez az alkotás itt egy megértett folyamatosságot érzékeltet.

1. Merész konzol
2. Az épülettest egy fa köré csavarodik
3. A belső és külső közvetlen vizuális kapcsolata
4. Metszet
5. A rámpatér belső teraszokat generál a teázótérben
6. A fatörzskorongos padló

5

6

